

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

P9_TA(2022)0032

Eiropas Atkrastes atjaunīgās enerģijas stratēģija

Eiropas Parlamenta 2022. gada 16. februāra rezolūcija par Eiropas Atkrastes atjaunīgās enerģijas stratēģiju (2021/2012(INI))

(2022/C 342/08)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 194. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/89/ES (2014. gada 23. jūlijs), ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru ⁽²⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu ⁽³⁾ (Atjaunojamo energoresursu direktīva),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 347/2013 (2013. gada 17. aprīlis), ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr. 1364/2006/EK, groza Regulu (EK) Nr. 713/2009, Regulu (EK) Nr. 714/2009 un Regulu (EK) Nr. 715/2009 ⁽⁴⁾ (TEN-E regula),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1316/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 ⁽⁵⁾ (regula pašlaik tiek pārskatīta),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 6. februāra rezolūciju par inovācijas paātrināšanu tīras enerģijas jomā ⁽⁷⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2019. gada 14. marta rezolūciju par klimata pārmaiņām — stratēģisku Eiropas ilgtermiņa redzējumu par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku saskaņā ar Parīzes nolīgumu ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.

⁽²⁾ OV L 257, 28.8.2014., 135. lpp.

⁽³⁾ OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 115, 25.4.2013., 39. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 463, 21.12.2018., 10. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 23, 21.1.2021., 116. lpp.

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

- ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 10. jūlija rezolūciju par vispusīgu Eiropas pieeju enerģijas uzglabāšanai ⁽¹⁰⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 25. novembra rezolūciju par jaunu Eiropas industriālo stratēģiju ⁽¹¹⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 19. maija rezolūciju par Eiropas Ūdeņraža stratēģiju ⁽¹²⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 19. maija rezolūciju par ES stratēģiju energosistēmu integrēšanai ⁽¹³⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 7. jūlija rezolūciju par atkrastes vējparku un citu atjaunojamo energoresursu sistēmu ietekmi uz zvejniecības nozari ⁽¹⁴⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu par Eiropas zaļo kursu (COM(2019)0640),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 10. marta paziņojumu "Jauna Eiropas industriālā stratēģija" (COM(2020)0102),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu "ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam Atgriezīsim savā dzīvē dabu" (COM(2020)0380) un saistīto Parlamenta 2021. gada 9. jūnija rezolūciju ar tādu pašu nosaukumu ⁽¹⁵⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 8. jūlija paziņojumu "Ūdeņraža stratēģija klimatneitrālai Eiropai" (COM(2020)0301),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 8. jūlija paziņojumu "Klimatneitrālas ekonomikas dzinējspēks: ES Energosistēmas integrācijas stratēģija" (COM(2020)0299),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojumu "Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vērīena kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē cilvēku labā" (COM(2020)0562),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 14. oktobra ziņojumu "2020. gada ziņojums par enerģētikas savienības stāvokli saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību" (COM(2020)0950),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 19. novembra paziņojumu "ES stratēģija atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciāla atraisīšanai klimatneitrālas nākotnes vārdā" (COM(2020)0741),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 15. decembra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijām un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 347/2013 (COM(2020)0824),
- ņemot vērā Eiropas Vides aģentūras 2015. gada 1. oktobra ziņojumu Nr. 3/2015 "Aizsargājamās jūras teritorijas Eiropas jūrās — pārskats un nākotnes perspektīvas" un 2020. gada 6. oktobra ziņojumu "Pārvaldības efektivitāte ES aizsargājamo teritoriju *Natura 2000* tīklā",
- ņemot vērā nolīgumu, ko 2015. gada 12. decembrī pieņēma ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences 21. sesijā (COP 21) Parīzē (Parīzes nolīgums),

⁽⁹⁾ OV C 270, 7.7.2021., 2. lpp.

⁽¹⁰⁾ OV C 371, 15.9.2021., 58. lpp.

⁽¹¹⁾ OV C 425, 20.10.2021., 43. lpp.

⁽¹²⁾ OV C 15, 12.1.2022., 56. lpp.

⁽¹³⁾ OV C 15, 12.1.2022., 45. lpp.

⁽¹⁴⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0338.

⁽¹⁵⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0277.

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas un Zivsaimniecības komitejas atzinumus,
 - ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu (A9-0339/2021),
- A. tā kā ES ir ratificējusi Parīzes nolīgumu, kā arī Eiropas zaļo kursu un neseno pieņemto Eiropas Klimata aktu, kuros izvirzīts ES mērķis līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas (SEG) vismaz par 55 % un ne vēlāk kā 2050. gadā sasniegt ES oglekļneitralitātes mērķi, kā arī noteikti papildu mērķi, lai cīnītos pret globālo klimata pārmaiņu ietekmi;
- B. tā kā pārejai uz bezemisiju, ļoti energoefektīvu un lielā mērā uz atjaunojamiem energoresursiem balstītu ekonomiku ir vajadzīga strauja pārkārtošanās uz tīru enerģiju, kas nodrošina ilgtspēju, energoapgādes drošību un cenas ziņā pieejamu enerģiju, kā arī jāizveido nepieciešamā enerģētikas infrastruktūra;
- C. tā kā atkrastes atjaunīgās elektroenerģijas cenas būtiski kritušās un līdz ar to šī enerģija kļuvusi par vienu no konkurētspējīgākajiem enerģijas avotiem, un atkrastes vēja enerģijas izlīdzināto izmaksu kopējais vidējais svērtais rādītājs samazinājies par 48 % laikposmā no 2010. līdz 2020. gadam, proti, no 0,14 EUR līdz 0,071 EUR par kWh 2020. gadā, un šī enerģija attiecīgi ir būtisks elements zaļās pārkārtošanās procesā, kas ļauj virzīties uz mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku, kā arī ir viens no svarīgākajiem ES klimata ambīciju pilāriem; tā kā atkrastes atjaunīgai enerģijai ir liels potenciāls izmantot milzīgus enerģijas avotus, lai aizsargātu māsaimniecības no enerģētiskās nabadzības;
- D. tā kā ES Atkrastes atjaunīgās enerģijas stratēģijā jāņem vērā ES jūras baseinu atšķirīgās ģeogrāfiskās iezīmes, kas apgrūtina vienotas pieejas izstrādi;
- E. tā kā ES atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas nozare ir līdere tehnoloģiskā ziņā un tai ir ievērojams potenciāls stimulēt ES ekonomiku, atbalstot tīras enerģijas ražošanas pieaugumu Eiropā un visā pasaulē;
- F. tā kā no ES pētniecības un izstrādes programmām jūras vēja enerģijai iepriekšējo 10 gadu laikā kopumā bija pieejami 496 miljoni EUR; tā kā publiskiem ieguldījumiem pētniecībā un izstrādē saistībā ar vēja enerģijas vērtības ķēdi jau ir bijusi izšķirīga loma nozares attīstībā; tā kā aplēsts, ka nolūkā līdz 2050. gadam plaši izvērst atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanu būs vajadzīgas investīcijas gandrīz 800 miljardu EUR apmērā, no kurām aptuveni divas trešdaļas jāiegulda saistītajā tīkla infrastruktūrā un trešdaļa — atkrastes energoražošanā; tā kā atveseļošanas plāns *NextGenerationEU* ir unikāla izdevība papildus privātajiem ieguldījumiem mobilizēt lielu publisko kapitālu;
- G. tā kā darbaspēka prasmēm un kvalifikācijām ir liela nozīme atkrastes atjaunīgās enerģijas stratēģijas sekmīgā īstenošanā;
- H. tā kā ES ostas ir balsts, kas spēj nodrošināt atkrastes vēja rentabilitāti un garantēt vietējo piekrastes kopienu izaugsmi;
- I. tā kā Ziemeļjūra pašlaik ir pasaulē vadošais atkrastes vēja enerģijas reģions; tā kā citi Eiropas jūras baseini, piemēram, Atlantijas okeāns, Vidusjūra, Baltijas jūra un Melnā jūra, ir perspektīvi reģioni, kuros var paplašināt atkrastes vēja enerģijas ražošanu un izvērsanu Eiropas Savienībā; tā kā Atlantijas reģiona ES rietumu dalībvalstīm ir liels dabas potenciāls izmantot gan gultnē nostiprinātas, gan peldošas atkrastes vēja energoiekārtas; tā kā Vidusjūras reģiona ES dienvidu dalībvalstīm ir liels potenciāls galvenokārt izmantot peldošas atkrastes vēja energoiekārtas; tā kā Baltijas jūras reģiona ES dalībvalstīm ir liels dabas potenciāls izmantot gultnē nostiprinātas atkrastes vēja energoiekārtas; tā kā Melnās jūras reģiona ES austrumu dalībvalstīm ir liels potenciāls izmantot gan gultnē nostiprinātas, gan peldošas atkrastes vēja energoiekārtas;
- J. tā kā ir vajadzīgi papildu pētījumi par dažādu atkrastes atjaunīgo energotehnoloģiju un infrastruktūru ietekmi uz jūras ekosistēmām, jūras biodaudzveidību un aizsargājamām jūras teritorijām;

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

- K. tā kā pārkārtošanās uz klimatneitrālu ekonomiku jāpapildina ar dabas atjaunošanas pasākumiem, kas neapdraud ES Biodaudzveidības stratēģijas 2030. gadam pašreizējos dabas mērķrādītājus un nevienu neatstāj novārtā, kā noteikts Eiropas zaļajā kursā; tā kā enerģētikas pārkārtošana jāīsteno taisnīgi un iekļaujoši;
- L. tā kā atkrastes atjaunīgās enerģijas projektos un to vides ietekmējuma novērtējumos ir jāievēro mitigācijas hierarhijas pieeja; tā kā tad, ja mitigācija nav iespējama vai ļoti sarežģīti īstenojama, jāpieņem ierobežošanas pasākumi un tie efektīvi jāīsteno visos posmos, sākot no objekta vietas izraudzīšanās un līdz pat ekspluatācijai un darbības pārtraukšanai; tā kā šie mitigācijas pasākumi ietver arī zemūdens trokšņa mazināšanas pasākumus, kas izklāstīti vides ietekmējuma novērtējumos;
- M. tā kā Komisijai jāizvērtē iespēja izstrādāt nozīmīgu Eiropas interešu projektu, ar ko izveidotu liela mēroga peldošu vējparku un elektrolīzeru starpsavienojumu projektu;
- N. tā kā var gūt labumu no jūras telpas prasību savietojamības, ja nodrošina atkrastes atjaunīgās enerģijas atbilstību ES Biodaudzveidības stratēģijai 2030. gadam; tā kā atkrastes vējparki var nākt par labu jūras biodaudzveidībai, ja tie projektēti un būvēti ilgtspējīgi; tā kā nolūkā izvērst atkrastes vēja enerģijas ražošanu ir vajadzīga saprātīga pieeja, kas nodrošinātu tās līdzspastāvēšanu darbībām, kuras attiecīgajās teritorijās jau tiek īstenotas, kā arī jācenšas nodarīt iespējami mazāku kaitējumu videi; tā kā vējparku būvniecības un ekspluatācijas un jo īpaši jūras transporta radītais trokšņa piesārņojums negatīvi ietekmē jūras ekosistēmu, un šī problēma jārisina vides tiesību aktos; tā kā atjaunīgo energoresursu projektu īstenošanu iesaistīšana agrīnā procedūras posmā noteikti sekmēs jūras telpas sekmīgu sadali; tā kā uzstādīšanas vieta jāapstiprina kopīgas jūras telpiskās plānošanas un integrētās piekrastes pārvaldības rezultātā, kam ir pārrobežu raksturs; tā kā atkrastes vējturbīnu saražotā elektroenerģija pārsniedz sauszemes turbīnu saražotās elektroenerģijas apjomu un ir lielāka iespēja, ka to pieņems tuvējā kopiena;
- O. tā kā cilvēka darbība, tostarp atjaunojamo energoresursu projekti, ir jāaizliedz stingri aizsargātās ES teritorijās, kas par tādām noteiktas ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam;
- P. tā kā stratēģijas mērķis ir nodrošināt ilgtermiņa satvaru, kas veicina stabilas atkrastes infrastruktūras un citu jūras telpas izmantošanas veidu līdzspastāvēšanu, veicina vides aizsardzību un rada iespējas zvejnieku kopienām;
- Q. tā kā jāveicina tāda taisnīga pārkārtošanās, kas atkrastes naftas un gāzes nozarē strādājošajiem ļautu pāriet darbā uz atkrastes atjaunīgās enerģijas nozari, un šajā ziņā ir jāuzlabo attiecīgo darbinieku prasmju un kvalifikāciju atzišana; tā kā ir svarīgi ievērot visaugstākos sociālos un vidiskos standartus;
- R. tā kā atkrastes atjaunīgās enerģijas izvēršana ir atkarīga no kopīgiem publiskā un privātā sektora centieniem; tā kā atkrastes atjaunīgās enerģijas nozarē valsts kapitāla uzņēmumiem var būt zināma loma līdztekus privātiem uzņēmumiem; tā kā ar valsts atbalsta un publiskā iepirkuma noteikumu pārskatīšanu jānodrošina lielāka elastība zaļās pārkārtošanās procesā, ietverot arī atkrastes atjaunīgās enerģijas projektus,

1. uzskata, ka klimata pārmaiņu apkarošana, izvēršot atkrastes atjaunīgos energoresursus, ir būtiska nolūkā sasniegt Parīzes nolīguma mērķus un ievērot ES apņemšanos ne vēlāk kā līdz 2050. gadam izpildīt bezemisiju mērķuzdevumu saskaņā ar jaunākajiem zinātniskajiem pierādījumiem, kā tas apstiprināts Eiropas zaļajā kursā un atveseļošanas plānā *NextGenerationEU*; uzsver, ka bezemisiju ekonomikā atjaunīgā enerģija jāizmanto vēl nepieredzētā apjomā; uzsver, ka daudzas dalībvalstis nespēj pietiekami izvērst atjaunīgās enerģijas ražošanu un infrastruktūru; turklāt uzsver, ka ikvienai dalībvalstij ļoti jācenšas pilnībā izmantot savu atjaunīgās enerģijas potenciālu; uzsver, ka ES nespēs izpildīt savas klimata saistības, ja netiks veikti turpmāki pasākumi nolūkā paātrināt atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanu;

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

2. aicina Komisiju ES enerģētikas sistēmā līdz 2050. gadam kā būtiskus pamatkomponentus iekļaut atkrastes atjaunīgo enerģiju un citas attiecīgās energotehnoloģijas;
3. uzsver, ka energoetaupījumi, energoefektivitāte un atjaunīgā enerģija ir vieni no svarīgākajiem faktoriem, kas veicina bezemisiju ekonomikas mērķa sasniegšanu; atgādina par Savienības apņemšanos ievērot principu “energoefektivitāte pirmajā vietā” un uzsver, cik būtiski šo principu īstenot visos attiecīgajos tiesību aktos un iniciatīvās;
4. uzsver, ka Komisijas paziņojumā COM(2020)0741 ir noteikti atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas mērķi visiem ES jūras baseiniem, proti, vismaz 60 GW līdz 2030. gadam un 340 GW līdz 2050. gadam; atgādina, ka saskaņā ar Komisijas paziņojumu COM(2020)0562 ⁽¹⁶⁾ atkrastes vēja enerģijas iekārtu jaudai jābūt 70–79 GW, lai nodrošinātu izmaksu ziņā konkurētspējīgu virzību uz emisiju 55 % samazinājumu līdz 2030. gadam; aicina dalībvalstis un publisko un privāto sektoru līdz 2030. gadam pārsniegt emisiju 55 % samazinājuma mērķi; mudina Komisiju pārskatīt publiskā iepirkuma un valsts atbalsta noteikumus, lai nodrošinātu izmaksu ziņā konkurētspējīgu pārkārtošanos ar pienācīgi funkcionējoša tirgus atbalstu, kas veicina atkrastes vēja enerģijas izmantošanu; atzīmē, ka Atlantijas okeānā, Vidusjūrā, Baltijas jūrā un Melnajā jūrā ir apgabali ar ievērojamu atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciālu, kas nav pienācīgi izmantots; uzsver, ka lēmums šo papildu atjaunīgās atkrastes enerģijas jaudu sasniegt līdz 2030. gadam ir ārkārtīgi svarīgs un jāuzskata par prioritāti, un šo iespēju realizācija ES jāapzina līdz 2023./2024. gadam, lai līdz 2030. gadam sāktos būvniecība; uzsver, ka atkrastes vēja un okeāna enerģijas kā enerģijas avota konkurētspēja aizvien palielinās un līdz ar nepārtrauktu attīstību un izvēšanu samazināsies arī cenas; uzsver, ka atkrastes atjaunīgā enerģija ir dzīvotspējīgs enerģijas avots un ka ilgtspējīgai un uzticamai energosistēmai atkrastes atjaunīgā enerģija ir jākombinē ar citām energotehnoloģijām, uzglabāšanas iespējām un elastīgu enerģijas patēriņu;
5. uzskata, ka atkrastes atjaunīgai enerģijai jābūt ilgtspējīgai visā vērtības ķēdē un jāierobežo tās negatīvā ietekme uz vidi un ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju; atgādina par Eiropas zaļā kursa solījumu nevienu neatstāt novārtā; uzsver, ka zaļās pārkārtošanās uzmanības centrā jābūt cilvēku labjutībai;
6. norāda uz ES uzņēmumu un tehnoloģiju konkurences priekšrocībām atkrastes atjaunīgās enerģijas nozarē; aicina Komisiju nodrošināt, lai ES saglabātu tehnoloģisko līderību, noturētu talantus un nodrošinātu cenu ziņā pieejamu, drošu un ilgtspējīgu enerģiju, vienlaikus ņemot vērā iespējamo ietekmi, tostarp ar klimata pārmaiņām saistītās sekas un ietekmi uz jūras vidi; uzsver, cik būtiski ir saglabāt šīs konkurences priekšrocības; uzsver nozares lielo izaugsmes potenciālu un ieguldījumu ES ekonomikā, tostarp tehnoloģiju un sistēmu eksporta ziņā; uzsver, cik būtiski ir atbalstīt ieguldījumus pētniecībā un izstrādē un balstīties uz inovatīvu atkrastes atjaunīgo energotehnoloģiju nozares sistēmu, izmantojot pārrobežu sadarbību un partnerību pamatprogrammā “Apvārtnis Eiropa”, lai veicinātu un atbalstītu stabilas Eiropas vērtības ķēdes, kas ir būtiskas divējādās pārkārtošanās procesā, vienlaikus nodrošinot šajā jomā izstrādāto inovāciju strauju ieviešanu; uzsver augstas kvalitātes industriālo darbvietu nozīmi, kas veicinātu taisnīgu pārkārtošanos;
7. uzsver, ka Eiropas Savienībā ir jāsaņem tīra, konkurētspējīga un ilgtspējīga atkrastes atjaunīgo energoresursu piegādes ķēde; tādejā uzsver, ka piegādātājiem ir jāpiemēro visaugstākā kvalitātes, veselības, drošības un vides standarti saskaņā ar Eiropas sertifikāciju un standartiem, kas ieviesti dialogā ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām; turklāt uzsver, ka piegādes ķēdē ir jāsamazina transporta izmaksas; uzskata, ka šie aspekti jāņem vērā publiskajos iepirkumos;
8. uzsver, ka atkrastes atjaunīgās enerģijas izmantošana ir ideāla iespēja tālākajiem reģioniem un salām dekarbonizēt energoresursu struktūru un krasi samazināt atkarību no fosilā kurināmā importa; aicina stiprināt iniciatīvu “Tīra enerģija ES salām”, īpašu uzmanību pievēršot atkrastes atjaunīgiem energoresursiem; atgādina, ka jūras līmeņa celšanās sevišķi ietekmē salas;
9. aicina Komisiju pēc iespējas drīz veikt ietekmes novērtējumu, lai precizētu atkrastes atjaunīgo energoresursu ekonomisko un sociālekonomisko ietekmi, īpašu uzmanību pievēršot tagadējām darbvietām un darbvietu radīšanai līdz 2050. gadam ES, ko nodrošinātu atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošana ar 300–450 GW jaudu;

⁽¹⁶⁾ SWD(2020)0176.

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

10. aicina vietējās kompetentās iestādes izvērtēt iniciatīvas, kas vietējo ekonomiku, ilgtspējīgas vietējās darbvietas un saimniecisko darbību stimulē ar atkrastes atjaunīgās enerģijas izmantošanu; aicina apzināt sinerģiju starp nozarēm, kuras vislabāk var atbalstīt divējādo zaļo un digitālo pārkārtošanos un sekmēt nākotnes prasībām piemērotu ekonomikas atveseļošanu, kā arī attīstīt sinerģiju ar darbībām, kas veicina ilgtspējīgu zilo ekonomiku;

Infrastruktūra un tīkli

Ieguldījumi infrastruktūrā

11. uzsver – neskarot ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam un ES tiesību aktus dabas aizsardzības jomā, steidzami jāuzlabo un jāpaplašina tagadējā infrastruktūra, lai palielinātu no atjaunīgiem energoresursiem ražotas elektroenerģijas patēriņu; pauž nožēlu, ka vairākas dalībvalstis vēl nav sasniegušas 10 % elektrotīklu starpsavienojumu mērķi, kas bija jāizdara līdz 2020. gadam, un aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt pienācīgu infrastruktūru, piemēram, pārvades līnijas, lai integrētu un transportētu atkrastes elektroenerģiju, kas saražota atjaunīgās enerģijas iekārtās; atgādina, ka ES līdz 2030. gadam jāpasniedz elektrotīklu starpsavienojuma 15 % mērķrādītājs, kā noteikts Enerģētikas savienības klimatrīcības pārvaldības regulas (ES) 2018/1999 2. pantā; prasa Komisijai iesniegt priekšlikumu, ar ko varētu paātrināt starpsavienojuma mērķrādītāja sasniegšanu; uzskata, ka Savienībai un tās dalībvalstīm jāizstrādā atkrastes energoinfrastruktūras nolīgumi ar pierobežas ģeogrāfiskiem reģioniem;

12. aicina Komisiju un dalībvalstis panākt, ka ES ir pienācīga infrastruktūra, kas nodrošina rentablu atkrastes atjaunīgo energoresursu izvēršanu;

13. uzsver, cik būtiski ir nodrošināt ilgtspējīgu un atbildīgu atkrastes atjaunīgās enerģijas nozares attīstību, ņemot vērā jūras transporta un jūras ostu nozīmīgo lomu; uzsver, ka atkrastes atjaunīgās enerģijas attīstībā jāņem vērā vajadzība pēc drošiem kuģošanas ceļiem un koridoriem un kuģu enkurvietām, kā arī iespēja nākotnē attīstīt piekļuves joslas ostām; uzsver modernu, ilgtspējīgu un inovatīvu jūras ostu nozīmi atkrastes atjaunīgās enerģijas iekārtu montāžā, ražošanā un ekspluatācijā, kā arī ievērojamos ieguldījumus, kas vajadzīgi ostu infrastruktūras modernizācijai, ietverot transporta terminālus un kuģus, kas nodrošina šo pakalpojumu sniegšanu; atzīmē, ka jūras ostas kalpo kā atjaunīgās atkrastes energoresursu izkraušanas vietas, saistītās loģistikas mezgli un atjaunīgo energoresursu centri, kas nodrošina atkrastes elektrotīkla savienojumus un pārrobežu starpsavienojumus;

14. uzsver, ka piekļuve atjaunīgai atkrastes enerģijai veicinās arī ostu zaļināšanu, tostarp attiecībā uz pietauvotu kuģu elektroapgādi no krasta un ostu veidošanu par aprītes rūpniecības klasteriem; uzsver, ka dalībvalstu jūras telpiskajiem plāniem jābūt savietojamiem ar nākotnes tendencēm, tostarp jaunām satiksmes plūsmām, jauniem kuģošanas maršrutiem un lielākiem kuģiem, un jānodrošina, ka atkrastes energoinfrastruktūra var līdzāspastāvēt tādām jomām kā jūras transporta maršruti, zvejniecības nozare, satiksmes sadales shēmas, enkurvietas, kuģu piekļuve un darbības un ostu attīstība; ir pārliecināts, ka jāpanāk visaugstākais drošības līmenis attiecībā uz kuģiem, kuri kuģo atkrastes atjaunīgās enerģijas infrastruktūras tuvumā, un šāda drošība ietver pietiekamu kuģu satiksmes pakalpojumu pārklājumu un ārkārtas atbalstu kuģiem attiecīgajā apgabalā;

15. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu pārskatīt TEN-E regulu, lai izpildītu Eiropas zaļā kura uzdevumu un tiesību aktus pielāgotu 1,5 °C mērķim, kā arī uzteic pievērsto uzmanību atkrastes atjaunīgās enerģijas nozares vajadzībām un prioritātēm; uzsver — lai radītu ilgtspējīgus un efektīvus hibrīda un radiālus atkrastes vēja energoresursus, ko izmantot ražošanā, starpsavienojumos un pārvadē, ir vajadzīga tālredzīga publiskā un privātā sektora plānošana un investīcijas; ir pārliecināts, ka ar tiesisko regulējumu jāveicina paredzami ieguldījumi; uzsver, ka jānodrošina koordinācija un saskaņošana starp piekrastes un atkrastes tīklu attīstības plāniem, kas cita starpā ietver izkraušanas vietu noteikšanu saistībā ar atkrastes un krasta tīklu starpsavienojumiem; mudina dalībvalstis paātrināt nepieciešamās tīkla infrastruktūras izveidi, lai veicinātu zaļo pārkārtošanos, kurā izšķirīga loma ir elektrifikācijai; atzīst, ka rūpīgi un precīzi būs jāplāno apjomīgie ieguldījumi, kas bieži vien tiek īstenoti vienlaikus;

16. uzsver, cik būtiski ir kopīgi noteikt dalībvalstu atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas īpatsvaru 2030., 2040. un 2050. gadam katrā jūras baseinā un vienoties par sadarbību šajā jomā, lai nodrošinātu ieguldījumu drošību un klimata un enerģētikas mērķu sasniegšanu;

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

17. atzīst atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciālu visos Eiropas jūras baseinos un aicina Komisiju un dalībvalstis vēl vairāk attīstīt galvenās tehnoloģijas, kurās šo enerģiju izmantos;
18. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos ar stratēģiju veicināt dialogu par atkrastes atjaunīgās enerģijas vidisko, ekonomisko un sociālo ilgtspēju un atbalstīt aktīvu kopienu, kurā visas ieinteresētās personas, tostarp nozares pārstāvji, NVO, zvejnieki un zinātnieki, jau agrīnā posmā var apmainīties viedokļiem, dalīties pieredzē un strādāt pie kopīgiem projektiem;
19. atzīmē iespējamās priekšrocības, ko sniegtu atkrastes ražošanas iekārtu un pārvades aktīvu apvienošana iepirkuma procedūrās; aicina Komisiju un dalībvalstis analizēt šādas visaptverošas iepirkuma pieejas potenciālu un iespējamās problēmas un izvērtēt tās piemērojamību dažādām struktūrām; uzsver, ka analizē jāņem vērā iespējamās problēmas, kas attiecas uz stimulu nodrošināšanu un optimālu atkrastes un krasta pārvades tīklu plānošanu;
20. atgādina, ka elektroenerģijas ražošana no atkrastes atjaunīgiem energoresursiem dod arī iespēju ražot atjaunīgo ūdeņradi, kā izklāstīts Komisijas paziņojumos COM(2020)0741, COM(2020)0299 un COM(2020)0301;
21. atzīmē dažādo atkrastes atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju komplementaritāti, kas attiecas uz kopīgu infrastruktūru, piegādes ķēdes sinerģiju un uzticamāku agregēto energoražošanu;
22. uzsver, ka ar ieguldījumiem infrastruktūrā ir jāatbalsta atkrastes atjaunīgās enerģijas nozares attīstība, jo īpaši ar ieguldījumiem ostās, lai izvietotu lielākas turbīnas un komponentus un nodrošinātu to ekspluatāciju un tehnisko apkopi (ietverot mācību objektus) un lai izveidotu gultnē nostiprinātu un peldošu atkrastes vēja energoiekārtu dezekspluatācijas un ražošanas centrus; uzsver, ka atkrastes atjaunīgā enerģija būs kritiski svarīga energoapgādes drošībai un ka ir jāveic nepieciešamie pasākumi, ar ko infrastruktūru aizsargāt no kibernetiskiem uzbrukumiem;

Dalībvalstu sadarbība

23. uzsver, ka dalībvalstu sadarbība ir būtiska, lai pēc iespējas efektīvāk izmantotu atkrastes energoresursus, ņemot vērā katras teritorijas specifiku; uzsver Ziemeļu jūru enerģētiskās sadarbības satvara nozīmi un vajadzību no jauna iekļaut Apvienoto Karalisti; atzīmē, ka ir jāuzlabo pašreizējais tiesiskais regulējums, lai pienācīgi varētu veicināt šādu sadarbību; ir pārliecināts, ka gadījumā, ja sadarbību starp dalībvalstīm un starpsavienotām ārpus-savienības valstīm uzlabot neizdosies, tiks apgrūtināta atkrastes energoresursu izvēršana; mudina Komisiju un dalībvalstis bez turpmākas vilcināšanās veikt vajadzīgos pasākumus; mudina dalībvalstis nekavējoties koordinēt un attīstīt atkrastes energoresursu izvēršanas plānus;
24. uzsver, ka jūras baseina mēroga reģionālā sadarbība starp dalībvalstīm un kaimiņvalstīm ir jāsekmē ar tādiem pasākumiem kā kopīga plānošana, regulatīvo šķēršļu likvidācija, kā arī reģionālās jūras telpiskās plānošanas karšu izveide, kuras būtu pieejamas visām ieinteresētajām personām un tiktu regulāri pārskatītas kopīgas uzraudzības satvarā;
25. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu koordinēt dalībvalstis, lai atbalstītu viļņu un plūdmaiņu energoresursu izvēršanu, līdz 2025. gadam sasniedzot jaudu vismaz 100 MW un līdz 2030. gadam — vismaz 1 GW;
26. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu regulai par Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijām un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 347/2013 un atbalsta vienota kontaktpunkta izveidi katrā prioritārajā atkrastes tīkla koridorā, kam būtu jāveicina koordinācija starp dalībvalstīm un atļauju piešķiršanas process saistībā ar atkrastes atjaunīgās enerģijas jomā izstrādātiem kopīgu interešu projektiem;

Centralizētā siltumapgāde un aukstumapgāde

27. atzīmē, ka no atkrastes atjaunīgiem energoresursiem ražota elektroenerģija un tieša siltumapgāde un aukstumapgāde var veicināt zaļināšanu ar visu veidu galalietojumiem, piemēram, siltumsūkņiem, kā rezultātā samazinātos un galu galā tiktu izskaustas SEG emisijas; uzsver iespēju iekļaut atkrastes atjaunīgo enerģiju centralizētajā siltumapgādē, izmantojot tīru elektroenerģiju un siltumsūkņus;

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

28. aicina Komisiju analizēt stabilu centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes tirgu paraugpraksi nolūkā sekmēt jaunu tirgu veidošanos; uzsver, ka dalībvalstis var palielināt siltumapgādes un aukstumapgādes uzglabāšanas jaudu un līdz ar to veicināt atkrastes atjaunīgās enerģijas izmantošanu, kuras tirgus ir svārstīgs; uzsver, ka datu trūkums un atsaiste no ēku renovācijas stratēģijām pašvaldību līmenī apgrūtina atjaunīgo energoresursu turpmāku integrāciju centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes tirgos;

29. uzsver valsts un vietējo iestāžu lomu siltumapgādes un aukstumapgādes stratēģiskā plānošanā un municipālo energooperatoru atbalstīšanā, ko var panākt, ja ieguldījumus atbrīvo no riska un atvieglo piekļuvi tiešam publiskā sektora finansējumam;

Pētniecība un izstrāde

30. ir pārliecināts, ka ES un dalībvalstīm jāatbalsta multifunkcionālu starpsavienojumu pētniecība un izstrāde; uzsver, ka jāizveido ilgtermiņa satvars attiecībā uz multifunkcionāliem starpsavienojumiem, kas var efektīvi integrēt atkrastes un krasta tirgus; aicina Komisiju atbalstīt dažādu iekārtu ražotājus vienotu standartu izstrādē, ar kuriem var nodrošināt starpsavienojumu savietojamību un sadarbspēju; uzsver, ka nolūkā pasteidzināt laišanu tirgū ir vajadzīga jaunu tehnoloģiju, piemēram, multifunkcionālu starpsavienojumu, projektēšana, testēšana, demonstrācija un riska novēršana; prasa radīt piemērotus pamatnosacījumus, kas nodrošinātu šo tehnoloģiju strauju attīstību;

31. mudina Komisiju, dalībvalstis un privāto sektoru vairāk ieguldīt tādu atkrastes atjaunīgo energoiekārtu pētniecībā un izstrādē, kas būtu apritīgas un dabu iekļaujošas, kā arī ieguldīt atkrastes atjaunīgās enerģijas staciju reciklēšanas un demontāžas tehnoloģijā;

32. uzsver, ka ES atkrastes atjaunīgās enerģijas nozare ir atkarīga no ražošanai vajadzīgo izejvielu un sastāvdaļu importa un ka šo materiālu piegādes ķēde ir jāaizsargā; atkārtoti norāda, ka piegādātājiem jāievēro visaugstākie kvalitātes, veselības, drošības un vides standarti saskaņā ar Eiropas sertifikāciju un standartiem;

33. ir pārliecināts, ka ES un dalībvalstīm jāatbalsta tādu peldošu atkrastes vēja, plūdmaiņu, viļņu un strāvas staciju pētniecība un izstrāde, kuras var pielāgot dažādām Eiropas jūru gultnēm; turklāt šajā ziņā uzsver, ka jāatbalsta pētniecība un izstrāde attiecībā uz dekarbonizāciju un tās izvēršanu un komercializāciju visā atkrastes atjaunīgo energoresursu vērtību ķēdē, un tas jā dara arī saistībā ar tehnoloģijām, kas izmanto atjaunīgos energoresursus, piemēram, atkrastes vēja enerģiju, nolūkā dekarbonizēt citas nozares, kā arī saistībā ar nozaru savienošanu;

34. uzsver, ka jāpēta atkrastes atjaunojamie energoresursi dziļā līmenī; uzsver, ka peldošās tehnoloģijās var izmantot lielāku un pastāvīgāku vēja ātrumu, un līdz ar to līdz minimumam samazināt turbīnu ietekmi uz vidi, ka arī ierobežot spiedienu, ko rada piekrastes plānošana; aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt pētniecību, izstrādi, monitoringu un inovāciju saistībā ar tādām tehnoloģijām kā peldošas platformas; uzsver, ka šādi centieni ir lieliska iespēja ES kļūt par tādu atkrastes atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju globālo līderi, kam būs izšķirīga nozīme dekarbonizācijā;

35. uzskata, ka ir būtiski Eiropā izveidot galvenos atjaunīgās enerģijas vērtības ķēžu segmentus, lai sasniegtu ES klimata mērķus un dotu lielus ekonomiskus ieguvumus pastāvīgajiem iedzīvotājiem; prasa īstenot atbilstīgus pasākumus, ar ko atbalstītu vietējas izcelsmes resursus Eiropas atjaunīgās enerģijas stratēģijas piegādes ķēdē un tiesību aktos;

36. atzinīgi vērtē to, ka Komisija un Eiropas Investīciju banka ir apņēmušās sadarboties ar citām finanšu iestādēm, lai ar *InvestEU* starpniecību atbalstītu stratēģiskas un augstāka riska investīcijas atkrastes enerģijā, vienlaikus nodrošinot, lai ES joprojām būtu tehnoloģiju līdere;

37. aicina Komisiju un dalībvalstis Eiropas zaļā kursa kontekstā uzlabot Savienības fondu izmantošanu atkrastes atjaunīgās enerģijas izvēršanai tālākajos reģionos un salās, lai efektīvi ierobežotu to atkarību no fosilā kurināmā;

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

38. uzsver, ka atkrastes atjaunīgās enerģijas izvēršanai būs vajadzīgs liels ļoti profesionāls un kvalificēts darbspēks, un aicina Komisiju un dalībvalstis veikt nepieciešamos pasākumus, lai novērstu kvalificētu darbinieku trūkumu, ko panāktu, nodrošinot pievilcīgus darba apstākļus un ņemot vērā veselības un drošības prasības; atbalsta Komisijas vērienīgo ieceri atbalstīt kompetentās valstu un reģionālās iestādes, kuras apņēmušās izstrādāt un ieviest īpašas ar atkrastes atjaunīgo enerģiju saistītas izglītības un mācību programmas, un uzskata, ka ir jāattīsta prasmju rezerve atkrastes atjaunīgās enerģijas jomā; aicina Komisiju atkrastes atjaunīgo enerģiju iekļaut nākamajā Prasmju programmā Eiropai, lai palīdzētu privātpersonām, starptautiskiem uzņēmumiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem attīstīt atkrastes atjaunīgās enerģijas sektorā nepieciešamās prasmes; uzsver sieviešu darba nozīmi atkrastes nozares ļoti tehniskajā vidē;

39. uzskata, ka ir būtiski visā projekta aprites ciklā atkrastes atjaunīgos energoresursus projektēt, attīstīt un izvērst apritīgā un atjaunīgā veidā; jo īpaši uzsver, ka lielajam metālu un minerālu apjomam, kas nepieciešams atjaunīgo tehnoloģiju izvēršanā, ir jābūt iegūtam atbildīgā veidā un no apritīgiem resursiem;

40. uzsver lielisko izdevību, ko sniedz atkrastes atjaunīgā ūdeņraža tehnoloģiju izstrāde un kas var palīdzēt plašāk izvērst atjaunīgā ūdeņraža tirgu; aicina Komisiju izvērtēt, kā atkrastes atjaunīgie energoresursi varētu pavērt ceļu atjaunīgā ūdeņraža ražošanas izvēršanai;

41. uzsver, cik būtiski ir privātie un publiskie ieguldījumi atkrastes atjaunīgās enerģijas sektorā, lai plaši izvērstu atkrastes atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas; atkārtoti aicina Komisiju pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" pielāgot transformatīvu tehnoloģiju un inovāciju izstrādei, izvēršanai un tirdzniecībai Savienībā, lai novērstu plaisu starp inovācijām un ieviešanu tirgū, ko panāktu, nodrošinot riska finansējumu agrīna posma tehnoloģijām un demonstrējumu projektiem un izstrādājot agrīnas vērtības ķēdes nolūkā atbalstīt pētniecības infrastruktūras attīstību, tostarp nolūkā samazināt tagadējās atšķirības starp dalībvalstīm;

42. uzsver, ka uzlabotas prasmes un specifiskas zināšanas atkrastes atjaunīgās enerģijas nozarē ir aktīvi, ko var eksportēt uz trešām valstīm un līdz ar to atbalstīt ES pakalpojumu eksportu un dot ieguldījumu klimata pārmaiņu mitigācijā globālā mērogā;

Atļaujas un jūras telpiskie plāni

Saskaņota atļauju izsniegšana

43. uzsver — lai sasniegtu 2030. gada un 2050. gada mērķus, ir jāpaaugrina atkrastes atjaunīgās enerģijas izmantošana; uzsver, ka vajadzīga ilgtspējīgāka jūras telpas un piekrastes pārvaldība, lai atraisītu atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciālu; ir pārliecināts, ka pienācīgs jūras telpiskās plānošanas process ir jāpapildina ar konstruktīvu pieeju tam, kā šajā procesā iesaistīt sabiedrību, lai ņemtu vērā visu ieinteresēto personu un piekrastes kopienu viedokļus; atzīmē — milzīgā interese par atkrastes atjaunīgo enerģiju liecina, ka palielināsies iesniegto atļaujas pieteikumu skaits; aicina dalībvalstis steidzami vienkāršot attiecīgās procedūras un koordinēt centienus; mudina dalībvalstis izveidot vienotu kontaktpunktu;

44. atzīmē, ka pašlaik atkrastes atjaunīgās enerģijas projektu uzsākšana notiek visai lēni un šis process steidzami jāpaaugrina, lai sasniegtu 2030. un 2050. gada mērķus; atzīmē, ka dalībvalstu procedūru un tehnisko standartu saskaņošana jāatrinās ieviešanu; aicina dalībvalstis atļauju izsniegšanā ieviest pārredzamu procesu un apsvērt termiņu noteikšanu, tostarp paredzēt nepieciešamos vides novērtējumus un pētījumus, kā arī konsultācijas ar ieinteresētajām personām, un noteikt atļauju izsniegšanas termiņus, ja ir iesniegta pilnīga dokumentācija, kā arī noteikt lēmuma pieņemšanas termiņu; uzsver, cik būtiski ir vajadzības gadījumā saīsināt procedūras un veikt pasākumus, lai nodrošinātu termiņu ievērošanu;

45. uzsver nozīmi un potenciālu, kāds piemīt atkrastes energoresursu izstrādes vietu, kā arī savienojuma un pārvades līniju izvietojuma iepriekšējai licencēšanai, lai novērstu ar projektiem saistīto nenoteiktību un saīsinātu izpildes termiņus;

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

46. uzskata, ka ir ļoti būtiski sabiedrībā veidot plašu vienprātību par atjaunīgās atkrastes enerģijas projektiem, iesaistot vietējos rīcībispēkus, lai uzlabotu atkrastes vēja enerģijas un ar to saistītās plašās infrastruktūras akceptēšanu sabiedrībā; prasa projektos pārredzami un jēgpilni iesaistīt piekrastes kopienas, tostarp kopienas visattālākajos reģionos un salās, ka arī citas ieinteresētās personas; uzsver, cik būtiski ir palielināt sabiedrības uzticēšanos tam, ka ar atjaunīgo enerģiju var panākt enerģētisko neatkarību un energoapgādes drošību; mudina Komisiju un dalībvalstis izveidot vienotus kontaktpunktus, kuros sniegtu saskaņotu informāciju par iespējām saņemt finansējumu demonstrējumu projektiem, kuros izmantotas transformatīvas atkrastes atjaunīgās energotehnoloģijas;

Jūras telpisko plānu un valstu enerģētikas un klimata plānu saskaņošana

47. atzīmē, ka paredzamā kopējā platība, kas vajadzīga, lai atkrastes vēja enerģijas jauda ziemeļu jūrās atbilstu 2050. gada mērķiem, aizņems 2,8%; ir pārliecināts, ka jūras telpas sadale būs sekmīgāka, ja atkrastes atjaunīgo energoresursu attīstītāji tiks iesaistīti procedūras sākumposmā; uzsver, ka uzstādīšanas vieta jāapstiprina pēc tam, kad pabeigta kopīga jūras telpiskā plānošana un ņemta vērā integrētā piekrastes pārvaldība, kam ir pārrobežu raksturs; prasa, lai process būtu pārredzams un varētu piekļūt reģionālajiem jūras telpiskajiem plāniem, kas visām ieinteresētajām personām nodrošinātu agrīnu un iekļaujošu pieeju;

48. vērš uzmanību uz ieteikumiem, kas sniegti pamatprogrammas "Apvārnis 2020" finansētajā projektā par Eiropas jūru daudzveidīgu izmantošanu, kurā šādas iespējas pētītas piecos ES jūras baseinos; atkārtoti norāda, ka okeāna ilgtspējīgu izmantošanu vairs nevar pārvaldīt tikai viena nozare, ka ir vajadzīga holistiskāka, integrētāka pieeja un ka daudzveidīga izmantošana nenozīmē vienīgi vienas un tās pašas jūras teritorijas kopīgu izmantošanu, bet tai jābūt saistītai ar infrastruktūras un citu aktīvu kopīgu izmantošanu un kopīgām darbībām;

49. uzsver, ka steidzami jānodrošina pietiekama telpa atkrastes atjaunīgo energoresursu izvēršanai, un uzskata, ka daudzveidīgas izmantošanas vajadzības ir proaktīvi jāsekmē un jāstimulē, izmantojot publiskos regulatorus un attiecīgas atbalsta programmas, kas ir daudz plašākas par telpiskās plānošanas risinājumiem; atzīmē, ka jūras telpisko plānu izstrādē dalībvalstis ne vien tika aicinātas iegūt labākos pieejamos datus un plašu sabiedrības atbalstu, bet arī meklēt iespējas, kā varētu savietot dažādas jūrniecības darbības;

50. atzīmē, ka saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 dalībvalstīm nacionālie enerģētikas un klimata plāni (NEKP) bija jāiesniedz līdz 2019. gada 31. decembrim un reizi divos gados ir jāiesniedz progresa ziņojums; atzīmē, ka saskaņā ar Direktīvu 2014/89/ES jūras telpiskie plāni dalībvalstīm bija jāizstrādā līdz 2021. gada 31. martam; pauž nožēlu, ka joprojām ne visas dalībvalstis ir iesniegušas jūras telpiskos plānus, un mudina Komisiju rīkoties; atzīmē, ka attiecībā uz telpas sadalījumu pastāv NEKP un JTP nesaderības risks; uzsver, ka steidzami jāaskaņo JTP direktīva un NEKP regula, kā arī citi attiecīgie ES tiesību akti; mudina dalībvalstis nekavējoties koordinēt un izstrādāt plānus atkrastes energoresursu attīstībai līdz 2030. gadam un vēlākam posmam;

51. šajā sakarībā atzinīgi vērtē stratēģijas mērķi nodrošināt ilgtermiņa satvaru, ar ko veicinātu stabilu līdzāspastāvēšanu starp atkrastes infrastruktūru un citiem jūras telpas izmantošanas veidiem un sekmētu vides aizsardzību;

52. aicina Komisiju un dalībvalstis īstenot pilna un holistiska aprites cikla pieeju, kad tās plāno un līdz 2050. gadam ievieš atkrastes atjaunīgos energoresursus ar 300 GW līdz 450 GW jaudu;

53. aicina Komisiju analizēt atkrastes iekārtu dezekspluatācijas ietekmi un vajadzības gadījumā pieņemt ES stratēģiju par atkrastes iekārtu ilgtspējīgu dezekspluatāciju, lai samazinātu ietekmi uz vidi, drošību un ekonomiku; uzsver, ka šādā stratēģijā jāietver tagadējo iekārtu demontāža un turpmākās dezekspluatācijas darbības; uzsver, ka turpmāks ES mēroga tiesiskais satvars būs nepieciešams tikai tad, ja analizē tiks konstatēts, ka ES dalībvalstu tagadējā tiesiskajā satvarā un instrumentos ir būtiski trūkumi; mudina Komisiju izveidot vienkāršu uzraudzības sistēmu, ar ko nodrošināt pārredzamu un efektīvu ziņošanu par atkrastes atjaunīgo energoresursu izvēršanas gaitu un konstatēt, vai dalībvalstis virzās uz 2030. un 2050. gada GW mērķrādītāju sasniegšanu; uzskata, ka Komisijai saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu direktīvas prasībām par ziņošanu ir jāziņo Parlamentam, vai atkrastes atjaunīgo energoresursu izvēršana notiek pareizi;

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

54. prasa līdz 2025. gadam visā ES aizliegt demontētu vēja turbīnu lāpstīņu apglabāšanu atkritumu poligonos, un līdz ar to nodrošināt aprītīgumu, samazināt negatīvo vidisko ietekmi uz augsni un okeāniem un uzlabot augsnes aizsardzību;

Tirgus struktūra

55. uzsver — ņemot vērā attiecīgo ieguldījumu ilgumu, atkrastes atjaunīgās enerģijas ieviešana ir atkarīga no tā, cik labi izstrādāti tirgus noteikumi un vai tie pareizi tiek īstenoti un cik pastāvīgs ir normatīvais satvars; uzsver, ka iepriekšējo divdesmit gadu laikā ievērojami kritušās atkrastes vēja enerģijas izmaksas, un tāpēc aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt tādus labākos iespējamus pamatnosacījumus atkrastes vēja energoresursu izvēršanai, ko stimulētu tirgus; uzsver — ja pēc iespējas drīzāk netiks pārtraukta fosilā kurināmā izmantošana un subsidēšana un būtiski palielināta atkrastes vēja enerģijas ražošana, nebūs iespējams līdz gadsimta beigām sasniegt atjaunojamo energoresursu mērķus un noturēt globālo sasilšanu zem 1,5 °C;

56. prasa, lai izmaksu un ieguvumu sadalījums starp atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanu un pārvadi būtu ilgtspējīgs un sociālekonomiski dzīvotspējīgs, nodrošinot projektu attīstītājiem pareizus stimulus un stabilu tiesisko regulējumu; uzsver, ka nenoteikts izmaksu un ieguvumu sadalījums attur uzņēmumus uzsākt atkrastes atjaunīgās enerģijas projektus; aicina Komisiju straujāk publicēt ES pamatnostādnes par atkrastes hibrīdprojektu izmaksu un ieguvumu sadali;

57. uzsver — ar tagadējiem ES finansēšanas instrumentiem, piemēram, Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, var atbalstīt nepieciešamā finansējuma mobilizāciju, lai ES veicinātu pārrobežu atjaunīgās enerģijas risinājumus un kopīgus projektus; atzīmē, ka Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu var izmantot, lai noteiktu vietas, kurās iespējams realizēt atkrastes objektus, un lai finansētu nepieciešamos pētījumus un būvdarbus saistībā ar projektiem, kuros iesaistītas divas vai vairākas ES dalībvalstis;

58. aicina Komisiju mudināt dalībvalstis attiecīgā gadījumā atkrastes atjaunīgās enerģijas projektus iekļaut nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos un citās valsts programmās, ko finansē no ES līdzekļiem;

59. prasa pārskatīt spēkā esošo tiesisko regulējumu, ar ko reglamentē ES elektroenerģijas tirgus, lai sekmētu atkrastes atjaunīgo energoresursu ieviešanu un izskaustu mākslīgus tirdzniecības šķēršļus, fiksētas cenas, subsīdijas un citus tirgu kropļojošus mehānismus, kas apgrūtina atkrastes atjaunīgo energoresursu sekmīgu turpmāko integrāciju; aicina Komisiju un dalībvalstis rūpīgi analizēt iespēju izveidot speciālas atkrastes tirdzniecības zonas, kā arī analizēt tagadējās tirdzniecības zonas un to piemērotību atkrastes atjaunīgo energoresursu integrēšanai, kuru jauda kļūst aizvien lielāka; aicina Komisiju apzināt tagadējos regulatīvos mehānismus, ar ko sekmīgi veicināt atkrastes atjaunīgo energoresursu integrāciju labi funkcionējošā enerģijas tirgū, kas būtu daļa no nākotnes vajadzībām atbilstoša modeļa, ietverot hibrīdprojektu un jaunu sadarbības veidu veicināšanu; aicina Komisiju analizēt labākus izstrādes nosacījumus hibrīdprojektos, lai nodrošinātu labāku un straujāku atkrastes atjaunīgās enerģijas hibrīdprojektu īstenošanu un elastīgākus noteikumus inovācijas veicināšanai, kas ietvertu jaunas aktīvu kategorijas, jo īpaši attiecībā uz atkrastes vējparkiem, kuri ar starpsavienotājiem saslēgti divos vai vairākos tirgos; atzīst, ka tarifiem jāatsver riski, ar kādiem saskaras nozares iniciators, kurš iegulda jaunas tehnoloģijas izvēršanā;

60. uzsver, ka vajadzīga tāda tirgus struktūra, kas pilnībā saderīga ar atkrastes atjaunīgajiem energoresursiem, tostarp optimāli jākonfigurē atkrastes atjaunīgo energoresursu tirdzniecības zonas; uzskata, ka pārvades līmenī atkrastes atjaunīgās enerģijas infrastruktūra jāregulē, balstoties uz atsaistītiem noteikumiem par skaidri definētu funkciju un pienākumu sadali attiecībā uz atbildību par sistēmām, trešo pušu piekļuvi un pārredzamiem tarifiem un nosacījumiem, kas attiecīgi dotu ieguldījumu vienotajā tirgū un enerģētikas savienībā;

61. atzīst, ka pārkārtošanās uz tīru enerģiju prasa atkrastes atjaunīgo energoresursu un citu energotehnoloģiju izmantošanā ņemt vērā ilgtspēju un oglekļa pēdu visā vērtības ķēdē; uzsver, ka atkrastes energoresursu iepirkuma procedūrās jāiekļauj ilgtspējas kritēriji;

62. atzīst, ka atjaunīgam udeņradim būs liela loma ES virzībā uz oglekļneitralitāti, kas jāpanāk līdz 2050. gadam; uzsver, ka projekta milzīgā mēroga un lielās kapacitātes dēļ atkrastes atjaunīgiem energoresursiem būs liela loma atjaunīgā udeņraža straujākā ražošanā; uzskata, ka jāatbalsta pētniecība un izstrāde, lai nozari stimulētu integrēt tirgū atjaunīgo udeņradi, īstenojot liela mēroga komercprojektus, kas radītu īstenu ilgtspējīgu pieprasījumu energointensīvās nozarēs, kurās sarežģīti samazināt emisijas;

Trešdiena, 2022. gada 16. februāris

o

o o

63. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.
